

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

ÖĞR. GÖR. MURAT TURPÇU

SUNU PLANI

Disiplin Cezaları

Disiplin Cezalarını vermeye yetkililer, itiraz ve zamanaşımı

Disiplin Soruşturmasında Uyulması Gereken Usuller

Soru - Cevap

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Disiplin Amirleri

Rektör	Üniversite
Dekan	Fakülte
Müdür	Enstitü veya Yüksekokul
Genel Sekreter – Birim Sekreterleri	Bağlı Birimlerin Personeli

Disiplin Cezaları

- Uyarma
- Kınama
- Aylıktan veya Ücretten Kesme
- Kademe İlerlemesinin Durdurulması
- Birden Fazla Ücretten Kesme
- Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma
- Kamu Görevinden Çıkarma

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Uyarma: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Kınama: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Aylıktan veya ücretten kesme: Brüt aylıktan veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme: Devlet yükseköğretim kurumlarında görev yapan aylıklı öğretim elemanlarının buldukları kademedeki ilerlemelerinin fiilin ağırlık derecesine göre **bir ila üç yıl** arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının ise fiilin ağırlık derecesine göre **üç ila altı ay** süreyle brüt ücretinden 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir.

Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma: Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır.

Kamu görevinden çıkarma: Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarmadır.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Disiplin Cezası Verme Yetkisi

- Uyarma - Kınama	Sıralı disiplin amirleri
- Aylıktan veya ücretten kesme - Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme	Kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma - Kamu görevinden çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu

- Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını **aynen** verebilir, **hafifletebilir** veya **reddedebilir**.
- Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak **en geç üç ay** içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.
- Disiplin cezası verme **yetkisi devredilemez**.
- Disiplin kurulları **gerekli gördüğü takdirde** ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Zamanaşımı

Öğrenildiği tarihten itibaren

<ul style="list-style-type: none"> - Uyarma - Kınama - Aylıktan veya Ücretten Kesme - Kademe İlerlemesinin Durdurulması - Birden Fazla Ücretten Kesme Cezalarında	1 Ay
<ul style="list-style-type: none"> - Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma - Kamu Görevinden Çıkarma	6 Ay

Fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren,	iki yıl
Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından	altı yıl

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

İtiraz

Disiplin cezalarına itiraz edilebilecek amir ve kurullar şunlardır:

- Uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, ilgilinin görevli olduğu **birimin disiplin kuruluna**, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı **üniversite disiplin kuruluna** itiraz edilir.
- Cezayı veren disiplin amiri **disiplin kurullarına katılamaz**.
- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu **üniversite disiplin kuruluna** itiraz edilir.
- İtiraz süresi, cezanın tebliğ tarihinden **itibaren yedi gündür**.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

- İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren **altmış gün** içinde karar verir.
- İtiraz mercileri **itirazı kabul ya da reddedebilir**. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak **en geç üç ay** içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.
- Disiplin cezaları ilgililerin özlük dosyalarında saklanır.
- Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren **beş yıl**,
- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren **on yıl** sonra **atamaya yetkili amire** başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Disiplin Soruşturmasında Uyulması Gereken Usuller

- Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri **yazılı olarak disiplin** soruşturması başlatır.
- **Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin** disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması zorunludur.
- Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinde **soruşturmacı veya komisyon** görevlendirebilir.
- Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.
- Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir.
- Soruşturmacı, görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları **gecikmeksizin disiplin amirine bildirir**.
- Bir fiilden dolayı ilgili hakkında **ceza soruşturması veya kovuşturması** yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

- Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır:

İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 13/10/2022 tarihli ve E.: 2022/87; K.: 2022/121 sayılı Kararı ile)

- a) Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.
- b) Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.
- c) Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir,

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler

- **Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez.** Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.
- Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde **tekerrüründe bir derece ağır ceza** uygulanır.
- Tekerrüre esas alınacak cezanın **kesinleşmiş** olması gerekir.
- **Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller** nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDA USUL

Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler

- Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir. *(Kişinin özür dilemesi, iş birliği gibi durumlar burada göz önüne alınmaz.)*
- Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir. *(Burada hukuki nitelemenin iyi yapılması gerekir-kıyas yasağı.)*
- Yüksek Disiplin Kurulu hariç, disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve doktor öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde doktor öğretim üyeleri ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.
- Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar. *(Burada uygun olan oylama oturumuna katılmamalarıdır. Etkilememek amacı)*

TEŞEKKÜRLER